

Aanvullend onderzoek naar de Rugstreeppad en vleermuizen in Bangert en Oosterpolder, fase 5 noord

Opdrachtgever	Gemeente Hoorn
Referentie	Schut, E. 2017 Aanvullend onderzoek naar de Rugstreeppad en vleermuizen in Bangert en Oosterpolder, fase 5 noord. A&W-notitie 2786. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden
Projectcode	2786bop en 2823bao
Status	Definitief
Datum	9 oktober 2017
Projectleider	E.W. de Vries
Autorisatie	R. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
2. Methode aanvullend onderzoek
3. Resultaten
4. Effectbeoordeling
5. Conclusies
Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

1. Inleiding

De gemeente Hoorn is voornemens om een woonwijk te realiseren in het plangebied Bangert en Oosterpolder fase 5 noord. Om dit mogelijk te maken wordt het bestaande bestemmingsplan Bangert en Oosterpolder gewijzigd of wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Bij de uitvoer van de werkzaamheden worden de west- en oostzijde van het plangebied vanaf De Strip ontsloten. Om het voornemen te realiseren wordt eerst het terrein bouwrijp gemaakt. Dit betekent dat de bestaande kassen voor een groot deel worden gesloopt. Ook worden er bomen verwijderd en is het mogelijk dat er sloten worden gedempt en/of verlegd. In verband met de plannen is in 2017 een quickscan uitgevoerd om de plannen te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving (de Hoop en de Vries 2017).

De conclusie van dit onderzoek was dat de aanwezigheid van (delen van) vliegroutes van Meervleermuis, zomer- en baltsverblijven van vleermuizen en leefgebied van Rugstreeppad en van kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn en Wezel) binnen het plangebied niet kon worden uitgesloten. Om deze reden heeft de gemeente Hoorn aan Altenburg & Wymenga gevraagd aanvullend onderzoek uit te voeren naar vleermuizen, Rugstreeppad en kleine marterachtigen. In deze notitie presenteren wij de resultaten van het onderzoek en worden de resultaten in het licht van de plannen beoordeeld volgens de ecologische wet- en regelgeving.

In hoofdstuk 2 van dit rapport is de methodiek van de uitgevoerde onderzoeken opgenomen. Hoofdstuk 3 bevat de resultaten van de onderzoeken en in hoofdstuk 4 is de effectbeoordeling van de beoogde werkzaamheden op de aanwezige natuurwaarden gedaan. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies van hoofdstuk 4 samengevat.

Altenburg & Wymenga presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het ecologisch onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Methode aanvullend onderzoek

Vleermuizen

Om te bepalen op welke wijze vleermuizen gebruik maken van het plangebied en de omgeving, is nachtelijk vleermuisonderzoek uitgevoerd. Vleermuisonderzoek dient plaats te vinden volgens het Vleermuisprotocol 2017 (ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus). Daarin is vastgelegd hoe vleermuisonderzoek aan foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes dient plaats te vinden om tot uitspraken te kunnen komen die stand houden in juridische procedures.

Uit de quickscan is gebleken dat in het plangebied mogelijk verblijfplaatsen (zomer- en baltsverblijven) van soorten zoals Ruige dwergvleermuis en Gewone dwergvleermuis voorkomen. Tevens kon de aanwezigheid van vliegroutes van (Meer)vleermuizen niet worden uitgesloten. Om vast te stellen welke functie(s) het plangebied in de huidige situatie voor vleermuizen heeft, zijn zes rondes met veldbezoeken uitgevoerd (één van de rondes is verspreid over twee dagen). Het plangebied is tijdens de veldbezoeken 's nachts onderzocht met behulp van batdetectoren van het type Pettersson D240x (heterodyne/time expansion). In tabel 1 staan de data van de veldbezoeken.

Figuur 1: Locaties van de camera's en Mostela's binnen het plangebied.

Kleine marterachtigen

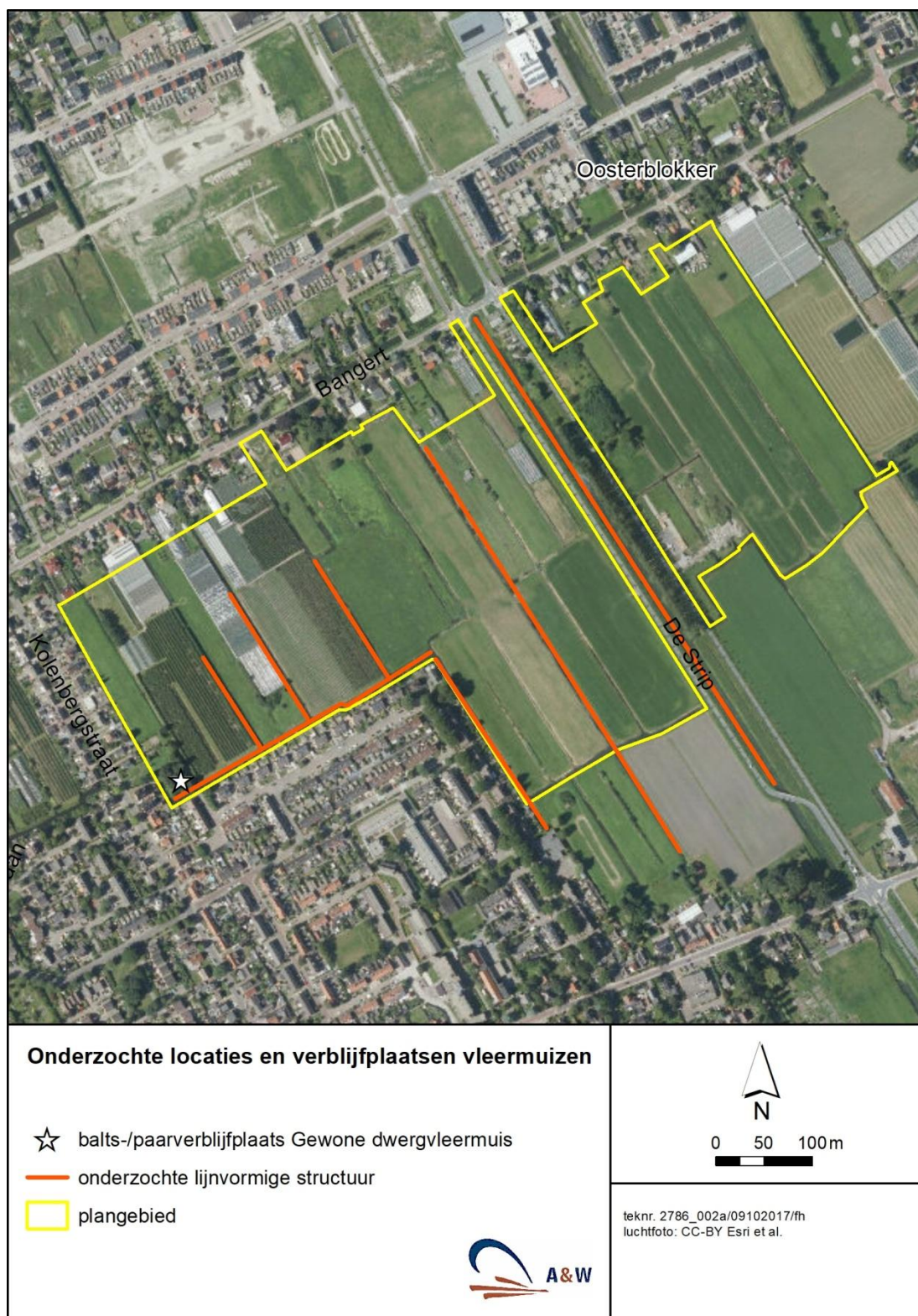
Voor het vaststellen van kleine marterachtigen zijn cameravallen en Mostela's ingezet op de meest kansrijke locaties voor het waarnemen van kleine marterachtigen in het plangebied. Op zes locaties binnen het plangebied zijn camera's bevestigd, op zes andere locaties werden Mostela's geplaatst. De camera's en Mostela's hebben tussen 12 mei en 31 augustus 2017 foto's gemaakt op het moment dat ze beweging detecteerden. Eén van de camera's is in juli verwijderd, omdat deze een aantal keer door mensen werd gedraaid (zie kaartje 1 voor locaties van camera's en Mostela's).

Rugstreeppad:

Het onderzoek naar de aanwezigheid van Rugstreeppad is uitgevoerd volgens de voorwaarden die staan beschreven in het Kennisdocument Rugstreeppad van Bij12. Het inventariseren van de Rugstreeppad kan het beste worden uitgevoerd in de voortplantingsperiode, en dan vooral op vochtige en niet te koude avonden. Doordat de roep over grote afstand hoorbaar is, is deze methode zeer effectief. Er zijn twee veldbezoeken voor het inventariseren van roepende Rugstreeppadden uitgevoerd. Gezien de grootte van het onderzoeksgebied is het onderzoek door twee personen uitgevoerd (zie tabel 1 voor de data waarop het veldonderzoek is uitgevoerd). Daarnaast zijn op 8 juni de mogelijk geschikte voortplantingswateren onderzocht op aanwezigheid van eisnoeren en larven.

Tabel 1. Overzicht van de onderzoeksinspanning en de weersomstandigheden tijdens het veldonderzoek.

Rugstreeppad			
Datum	Periode	Doel	Weersomstandigheden
3 mei 2017	Avond	Roepende Rugstreeppadden	Temp $\pm 12^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 3 NO, 2/8 bewolkt.
15 mei 2017	Avond	Roepende Rugstreeppadden	Temp $\pm 16^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 4 ZW, 7/8 bewolkt.
8 juni 2017	Middag	Eisnoeren en larven Rugstreeppadden	Temp $\pm 17^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 4 ZW, geheel bewolkt.
Vleermuizen			
Datum	Periode	Doel	Weersomstandigheden
9 mei 2017	Avond	Zomerverblijfplaatsen vleermuizen	Temp $\pm 10^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 3 N, geheel bewolkt.
11 mei 2017	Avond	Vliegroutes vleermuizen	Temp $\pm 15^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 2 ZO, 1/8 bewolkt.
15 juni 2017	Ochtend	Zomerverblijfplaatsen vleermuizen	Temp $\pm 16^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 2 ZO, geen bewolking
21 juni 2017		Vliegroutes vleermuizen	Temp $\pm 20^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 3 O, geen bewolking
26 juni 2017	Avond	Vliegroutes vleermuizen	Temp $\pm 16^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 3 NO, 1/8 bewolkt.
15 augustus 2017	Avond	Vliegroutes en baltsverblijfplaatsen vleermuizen	Temp $\pm 17^{\circ}\text{C}$, droog, windkracht 2 NW, geen bewolking
11 september 2017	Avond	Vliegroutes en baltsverblijfplaatsen vleermuizen	Temp $\pm 14^{\circ}\text{C}$, buien, windkracht 4 NO, 6/8 bewolking

Figuur 2: Locatie van de balts-/paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis en de onderzochte lijnvormige structuren ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen.

3. Resultaten

Vleermuizen

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn drie soorten vleermuizen waargenomen, namelijk Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis. Bij het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn in het voorjaar geen in- of uitvliegende vleermuizen bij de in potentie geschikte bomen waargenomen. Ook is geen zwermgedrag waargenomen en zijn geen 'aantikkende' vleermuizen gezien. Op grond daarvan is geconcludeerd dat in het plangebied geen zomerverblijfplaatsen aanwezig zijn van groepen vleermuizen.

Bij het onderzoek naar balts-/paarverblijfplaatsen zijn hier en daar sociale roepen van Gewone dwergvleermuis waargenomen, maar veelal was de roepfrequentie laag en duurde het roepen relatief kort. Op grond daarvan wordt geconcludeerd dat het in de meeste gevallen sociale interactie tussen vleermuizen was en geen balts. Slechts in één geval baltste een exemplaar van Gewone dwergvleermuis langdurig in een groepje bomen aan de westzijde van het plangebied (figuur 2). Hoogstwaarschijnlijk heeft dit dier zijn balts-/paarverblijfplaats in één van de bomen daar.

Bij het onderzoek naar de aan-/afwezigheid van vliegroutes van (Meer)vleermuis zijn de meest geschikte watergangen en bomenrijen in het gebied onderzocht op langsvliegende vleermuizen (figuur 2). Bij geen van deze lijnvormige elementen werden (grote aantallen) vleermuizen waargenomen die de structuren volgde. Op basis daarvan wordt geconcludeerd, dat in het plangebied geen vliegroutes aanwezig zijn die zo belangrijk zijn dat de functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen ervan afhangt.

Rugstreeppad

Tijdens de twee veldbezoeken die in mei zijn uitgevoerd om eventuele roepende Rugstreeppadden waar te nemen, zijn geen Rugstreeppadden gehoord.

Het onderzoek naar eisnoeren en larven in de waterpartijen binnen het plangebied heeft geen waarnemingen van eisnoeren en larven van de Rugstreeppad opgeleverd. Daarom wordt geconcludeerd dat er geen Rugstreeppadden voorkomen in het plangebied. Tijdens het veldbezoek op 8 juni 2017, waarbij de waterpartijen binnen het plangebied zijn onderzocht op eisnoeren en larven van de Rugstreeppad, zijn verschillende andere amfibieënsoorten waargenomen. Het gaat daarbij om algemeen voorkomende soorten, namelijk de Bastaardkikker, Meerkikker en Kleine watersalamander.

Op de avonden van het onderzoek naar roepende mannetjes werden op andere locaties in Nederland roepende Rugstreeppadden waargenomen.

Kleine marterachtigen

Het onderzoek naar kleine marterachtigen met behulp van zes camera's heeft 1690 foto's opgeleverd. Op de foto's zijn verschillende diersoorten te herkennen, waaronder Stadsduif, Ekster, Wilde eend, Egel, Haas en Bruine rat (foto's 1 en 2). Er werden geen kleine marterachtigen waargenomen.

De zes Mostela's hebben 954 foto's opgeleverd van verschillende diersoorten, waaronder Huisspitsmuis, Bosmuis en Egel (foto's 3 en 4). De Mostela's hebben geen waarnemingen van kleine marterachtigen opgeleverd.

Op basis van de resultaten wordt geconcludeerd dat het plangebied geen noemenswaardige rol vervult voor kleine marterachtigen (Bunzing, Wezel en Hermelijn).

Foto's 1 en 2 gemaakt door cameravallen. Boven: Egel. Onder: Haas.

Foto's 3 en 4 gemaakt door Mostela's. Boven: Egel. Onder: Huispijpmuis.

4. Effectbeoordeling

Vleermuizen

In het plangebied bevinden zich één balts-/paarverblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis. Indien de verblijfplaats worden aangetast door het kappen van de betreffende bomen, ontstaat een knelpunt met de Wet natuurbescherming. In dat geval zal een ontheffing van de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd bij de provincie Noord-Holland om de werkzaamheden doorgang te laten vinden.

De ontheffingsaanvraag dient te worden vergezeld van een activiteitenplan, waarin mitigerende en compenserende maatregelen zijn opgenomen om negatieve effecten zo goed mogelijk te beperken. Deze maatregelen zullen in ieder geval moeten bestaan uit het realiseren van tijdelijke en/of permanente alternatieve verblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuis en een goede fasering in de tijd van de werkzaamheden.

Rugstreeppad

Uit het onderzoek is gebleken dat Rugstreeppad niet voorkomt in het plangebied. Daarom zal door de uitvoering van de werkzaamheden geen conflict ontstaan met de Wet natuurbescherming ten aanzien van Rugstreeppad.

Kleine marterachtigen

Het plangebied maakt geen (noemenswaardig) onderdeel uit van het leefgebied van kleine marterachtigen. Daarom zal door de uitvoering van de werkzaamheden geen conflict ontstaan met de Wet natuurbescherming ten aanzien van kleine marterachtigen.

Overige waarnemingen

Binnen het plangebied is een aantal algemeen voorkomende amfibieënsoorten waargenomen, namelijk Bastaardkikker, Meerkikker en Kleine watersalamander. Deze soorten zijn beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is door de Provincie Noord-Holland echter vrijstelling verleend van de verbodsartikelen voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Daarom ontstaat geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht die inhoudt dat effecten op planten en dieren zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Werkzaamheden aan de watergangen moeten daarom zoveel mogelijk op amfibievriendelijke wijze worden uitgevoerd.

5. Conclusies

Indien (kap)werkzaamheden worden uitgevoerd aan de bomengroep waar de balts-/paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis zich bevindt, is een ontheffing van de Wnb noodzakelijk.

Binnen het plangebied zijn geen Rugstreeppadden en kleine marterachtigen waargenomen. Daarom zal de herinrichting van het gebied geen conflict met de Wet natuurbescherming ontstaan ten aanzien van deze soorten.

Tijdens de uitvoering van de herinrichting moet de zorgplicht in acht genomen worden ten aanzien van algemeen voorkomende amfibieënsoorten en zoogdiersoorten (zoals Egel).

Literatuur

Bij12 2017. Kennisdocument Rugstreeppad. Versie 1.0

Hoop, P. de & E.W. de Vries. Ecologische beoordeling Bangert en Oosterpolder fase 5 noord te Blokker, gemeente Hoorn. A&W-notitie 2711-3. Altenburg en Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.